

بیش از ۱۶۰۰ نفر برای ریاست جمهوری ثبت نام کردند

تمسخر یا مدح دموکراسی

پویان فراسستی | «اصل شناسنامه و کارت ملی و یک قطعه عکس شش در چهار» تمام مدارکی است که یک فرد برای ثبت نام ریاست جمهوری نیاز دارد. شاید همین مسأله باعث شد که بیش از ۱۶۰۰ نفر در هر روز به وزارت کشور مراجعه کنند و به نوعی خود را برای بالاترین سمت اجرایی جمهوری اسلامی ایران کاندیدا کنند. همه جور آدمی در میان این ۱۶۰۰ نفر بوده از پسر ۶ ساله‌ای که مادرش معتقد بود در آینده راجل سیاسی می شود تا پیرمرد بی سوادی که می گفت برای خنده آمده است.

این در حالی است که برای ثبت نام جایب مثل کتابخانه ملی، فرد حداقل نیاز به مدرک فوق لیسانس دارد و باید علاوه بر مدارک شناسایی، مرسوم، مدرک تحصیلی خود را نیز همراه داشته باشد. ثبت نام افراد عادی در انتخابات یعنی است که این روزها نقل تمام محافل است. مردم در تاکسی و اتوبوس عکس های کاندیداها در وزارت کشور را به هم نشان می دهند. بعضی ها می خندند و بعضی ها تاسف می خورند. عدا می معتقدند که تعدد ثبت نامها نماد دموکراسی است و عدا می دیگر آن را زهری در گلو ی دموکراسی می دانند و معتقدند ثبت نام افرادی سواد برای ریاست جمهوری تمسخر دموکراسی است. سوال این جاست که چه چیزی باعث می شود این افراد خود را لایق پست ریاست جمهوری بدانند؟ آیا ثبت نام این افراد در انتخابات اشکالی دارد؟ برای پاسخ به این پرسش به میان مردم در کوچه و خیابان رفتیم و نظر آنها را در این رابطه پرسیدیم.

آرش دانشجوی روانشناسی است. او معتقد است که تعدادی از افرادی که برای ثبت نام ریاست جمهوری رفتند، نیازمندان توجه هستند. او می گوید: «فیلم هایی که این چند روز دیدم دو سه نفر خود پزیر گینبی را دارند. اما باید حداقل هایی هم برای این پست در نظر گرفت. فردی که کاندیدای ریاست جمهوری می شود، الزاماً باید تحصیلات عالی دانشگاهی و سابقه سمت اجرایی سیاسی داشته باشد. عکس هایی که این چند روز از وزارت کشور منتشر می شد، خجالت آور بود. از نظر من نباید رسانه ها تصاویر و اخبار این افراد را پوشش دهند. الهام که عکاس اولیه است، می گویند: این مدل ثبت نام کردن مسخره است. دیگر چه کسی دارد که افراد خمیازه برای ثبت نام به وزارت کشور مراجعه کنند؟ الان که کوچکترین عملیات بانکی با اینترنت قابل اجراست، خوب ثبت نام ریاست جمهوری را هم اینترنتی کنند. الهام معتقد است: ثبت نام آدم های بی سواد باعث تمسخر ایران در دنیا می شود. او البته صداوسیما را این امر بی تقصیر نمی داند و می گویند: هر شب صداوسیما در بخش های خبری خود ثبت نام افراد بی نام و نشان را پوشش می داد، همین مسأله باعث شد هر روز بر تعداد این افراد افزوده شود. خیلی از مردم حاضرند بمیرند، اما یک لحظه تلویزیون آنها را نشان دهد.

اما سعید که دانشجوی زبان انگلیسی در دانشگاه آزاد رودهن است، مشکلی با تعدد ثبت نامها ندارد و می گوید: کل سال صداوسیما خبر از دیدنی و بیچارگی می دهد، حداقل این هر روز ما را می خنداند. چه اشکال دارد هر کس که دوست دارد ثبت نام کند؟ این طوری حداقل

نگاه

دشواری های نظارت برای شورای شهر!

زهره آفشتانی
دبیر کمیته تخصصی شورای شهر تهران

شهر تهران به عنوان مهم ترین و پرجمعیت ترین کلانشهر ایران متأسفانه تاکنون مدل منسجم و یکپارچه ای برای توسعه آن وجود نداشته، هر چند تلاش های پراکنده متعددی در این باره صورت گرفته، اما در حال حاضر با مسائل و مشکلات عدیده ای مواجه است. ریشه بخش عمده ای از مسائل کلانشهر تهران به نبود خرد جمعی در تصمیم گیری ها، قانون گریزی، فساد اداری، بودجه متورم و کسب بخش عمده تأمین مالی از محل شهر فروشی و درآمد حاصل از انواع عوارض ساخت و ساز، فروش تراکم و تغییر کاربری برمی گردد که در ادامه به صورت اختصار به برخی از موارد بودجه ۹۵ اشاره می شود که روشن شود ریشه اصلی بروز مسائل فوق کجاست؟

سهیم حدود ۵۰ درصدی تغییر کاربری و فروش تراکم مزاراد از منابع درآمدی شهرداری در سال ۱۳۹۵، حکایت از نوعی اعتیاد و عادت نسبت به این منابع درآمدی سهیل الوصول دارد، در حالی که طی سال های اخیر هشتاد های مکرری نسبت به خطر تکیه بر این دست منابع ناپایدار که در بلندمدت اثرات بسیار مخربی از خود به جای خواهند گذارد، داده شده است. از سویی دیگر پیش بینی رقم ۳۶۶ میلیارد تومانی برای درآمد حاصل از عوارض نوسازی که معادل ۲ درصد از کل بودجه عمومی سال جاری است، نشانگر بی توجهی جدی به ظرفیت این درآمد پایدار در مجموعه مدیریت شهری است. این بی توجهی زمانی بیشتر نمایان می شود که بدانیم این ردیف درآمدی بخش قابل توجهی از تأمین مالی بسیاری از کلان شهرهای دنیا را شامل می شود. همان گونه ملاحظه می شود بیش از ۷۰ درصد بودجه عمومی صرف حوزه های «توسعه مدیریت و هوشمندسازی شهری» و «حمل و نقل و ترافیک» می شود، در حالی که سهیم بخش ایمنی و مدیریت بحران با وجود افزایش حدود یک درصدی در

راهی برای حل یک اختلال قانونی

سعید شریعتی
کارشناس مسائل سیاسی

نام نویسی انگیزه های افراد را برای حضور در این صحنه محدود و اقدام به ثبت نام را پرهزین تر کرد. به عنوان مثال می توان برای احراز شرط مدیر و مدبر بودن، سوابق و مدارک مثبت مدیریتی را از داوطلبان درخواست کرد. برای این منظور پیش از موعد ثبت نام داوطلبان باید با مراجعه به نهادهای قانونی گواهی های مدیریتی (اعم از شرکتها و موسسات خصوصی و دولتی) را جهت ارائه به وزارت کشور اخذ کنند و برای صدور این گواهی نامه ها هزینه هایی هر چند حداقلی از متقاضیان اخذ شود.

همچنین برای اثبات تابعیت ایرانی داشتن (البته با این برداشت از قانون اساسی که افاده حصر تابعیت ایرانی مراد قانون گذار بوده است) اقرارنامه حضری از داوطلبان و برای تقریر و ثبت این اقرارنامه هزینه های معمول دفتری اخذ شود. یا برای نداشتن سوء شهرت و پیشینه (که البته در قانون داشتن حسن شهرت نداشتن سوء پیشینه است) مسیر معمول حقوقی طی شده و گواهی های مرسوم برای داوطلبان صادر شود. و قس علی هذا بدین صورت فرآیند ثبت نام هم زمان بر و هم هزینه بر دار خواهد بود و عملاً انگیزه های غیر مرتبط را برای حضور در صحنه از میان خواهد برد.

البته راه ساده تری هم وجود دارد که ثبت نام داوطلبان پشت درهای بسته انجام شود و خبرنگاران و عکاسان در محل ثبت نام حضور نداشته باشند. این اگر چه مغایرتی با قانون نداشتند و قانون گذار اصاری بر علی بودن فرآیند ثبت نام ندارد، اما با اصول گردش آزاد اطلاعات مغایر است، هر چند شاید در دوره های بعد نخستین راهی که به ذهن مسئولان امر می رسد همین راه باشد.

عکس شهروندان

تفریحی برای مردم هم جرمی شود. شهریار که راننده تاکسی است، انگشت اتهام به سوی قانون می گیرد و می گویند: «باید در این رابطه قانون مشخصی وجود داشته باشد. این همه آدم بیکار به وزارت کشور می روند و فقط وقت کارمندان تمام کشور را می گیرد. اصلاً چرا باید ثبت نام هر روز طول بکشد؟ کسی که می خواهد کاندیدا شود، تکلیفش را قبلاً با خودش روشن کرده است، دیگر در زمان ثبت نام نیاز به فکر ندارد. وزارت کشور باید ثبت نام را یک روزه کند و هر کس که خواهان ثبت نام است در همان یک روز به وزارت کشور بیاید. نباید مردم را از پیچه کرد.»

مجلس کار خود را انجام داده است

این بحث با فاقط به کوچه و خیابان محدود نمی شود؛ ماجرای ثبت نام باعث بهارستان هم بوده است. روز یکشنبه رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به برخی انتقادات نسبت به ثبت نام تعداد زیادی از مردم عادی در انتخابات ریاست جمهوری گفت که مجلس پیش از این قانونی را برای تفسیر راجل سیاسی و مدیر و مدبر بودن کاندیداها ی این انتخابات تصویب کرده بود که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفت و اکنون همین آماج می وجود دارد که شورای نگهبان مصوبه قبلی خود را تایید یا ایرادات آن را برای اصلاح به مجلس ارجاع کند.

رئیس مجلس با تاکید بر این که این مشکل مربوط به مجلس نیست، ادامه داد: ما در این زمینه قانون تصویب کردیم که فرد چه ویژگی هایی باید داشته باشد که بتوان او را مدیر و مدبر دانست و با این که سوابق اجرایی اش چه باشد یا چه افرادی او را تایید کنند که نشان دهد او مدیر و مدبر است و اگر در بخش خصوصی بود، باید چه شرایطی داشته باشد و راجل سیاسی و مذهبی مفهومش چیست. این قانون در مجلس قبل تصویب و به شورای نگهبان ارجاع شد، اما شورای آن را رد کرد. استدلال شان

این بود که این تشخیص برعهده شورای نگهبان است و حتی ایستاه جنتی به من گفتند همه این را قبول دارم، اما این رایه صورت آیین نامه در شورای نگهبان تصویب می کنیم، چون شورای نگهبان طبق قانون اساسی مسئول این کار است. اما این کار را هم انجام ندادند. وی یادآور شد: در رسانه ها می گویند چرا قانون وجود ندارد، ما که قانون را تصویب کردیم، البته من ملاحظه می در این زمینه دارم این که شورای نگهبان برای خود آیین نامه ای داشته باشد، معنایش این نیست که در بیرون نفاذ داشته باشد، اگر بخواهد در بیرون نفاذ داشته باشد، مجلس باید قانون تصویب کند. بهر حال ما کارمان را انجام دادیم.»

تعدد کاندیداها تاثیر در نتیجه ندارد

در رابطه با مسأله تعدد کاندیداها با صادق زیباکلام، استاد دانشگاه صحبت کردیم. زیباکلام در گفتگو با «شهرود» با اشاره به این که تعدد کاندیداها مسأله تازه و مورد تمسخر قرار نگیرند، دوست دارند تصویر ملاحظه ای در این زمینه دارم این که شورای نگهبان برای خود آیین نامه ای داشته باشد، معنایش این نیست که در بیرون نفاذ داشته باشد، اگر بخواهد در بیرون نفاذ داشته باشد، مجلس باید قانون تصویب کند. بهر حال ما کارمان را انجام دادیم.»

تعدد کاندیداها تاثیر در نتیجه ندارد

در مجموع تغییر در انتخابات رفع این مشکلات، تغییر قوانین ناکارآمد فعلی و در نظر گرفتن شرایط دقیق و کمی برای کاندیداها ی ریاست جمهوری است تا حداقل از دوره های بعدی شاهد سرازیر شدن سیل کاندیداها به سوی وزارت کشور نیابیم. در همین راستا تلاش برای حزبی کردن انتخابات و اعطای نقش بیشتر به احزاب شناسنامه دار و نه احزابی که در موسم انتخابات مثل قاچ می رویند، می تواند از بروز این مشکلات جلوگیری کند و صرفاً افرادی امکان کاندیداتوری در انتخابات را پیدا کند که از صلاحیت های لازم سیاسی برخوردار باشند.

نگاهی به شرایط داوطلبان انتخابات ریاست جمهوری در سایر کشورها

در ایران شرط سنی هم برای کاندیداها نداریم

نیز خواهد داشت. در کشوری مانند آلبانی نیز به موجب اصل ۸۶ قانون اساسی مصوب سال ۱۹۹۸، تنها یک شهروند آلبانیایی که از بدو تولد تابعیت این کشور را داشته باشد و دست کم به مدت ۱۰ سال نیز در این کشور اقامت داشته باشد و به سن ۴۰ سال تمام رسیده باشد، اجازه دارد داوطلب انتخابات ریاست جمهوری شود. اصل ۷۳ قانون اساسی الجزایر مصوب سال ۱۹۹۶ در خصوص شرایط ریاست جمهوری، رئیس جمهوری مقرر داشته است، یک داوطلب باید از ابتدا شهروند این کشور بوده، مسلمان باشد و دست کم در روز انتخابات به سن ۴۰ سال تمام رسیده باشد. همچنین باید متتمع از تمام حقوق سیاسی و مدنی بوده و همسرش نیز دارای تابعیت الجزایر باشد. داوطلبان ریاست جمهوری در این کشور اگر متولد قبل از جولای ۱۹۴۲ باشند، باید مشارکت خود در انقلاب اول اومار سال ۱۹۵۴ را اثبات کنند و اگر متولد بعد از این تاریخ باشند، باید ثابت کنند که والدین شان در اقدامات مخالفت جویانه با این انقلاب مشارکت نداشته اند، به علاوه باید فهرستی از اموال خود در داخل و خارج از کشور را اعلام کنند.

اصل ۵۸ قانون اساسی مصوب سال ۱۹۹۲ آنگولا مقرر داشته است که متولدین شهروندان آنگولایی دارای سن بالاتر از ۳۵ سال که بهره مند از تمامی حقوق مدنی و سیاسی هستند، مجاز به ثبت نام به عنوان داوطلب ریاست جمهوری هستند. این افراد باید ذاتاً افریقایی تبار بوده و سابقه تحصیلی معتبری داشته باشند.

اصل ۸۹ قانون اساسی آرژانتین، شرط انتخاب به عنوان رئیس جمهوری یا معاون اول رئیس جمهوری را تولد در قلمرو سرزمینی این کشور دانسته یا در غیر این صورت، شخص باید فرزند شهروند این کشور باشد و دست کم دارای شرایط انتخاب شدن به عنوان سناتور باشد. شرایط انتخاب به عنوان سناتور این است که دست کم به سن ۲۰ سال رسیده باشد، ۵ سال شهروند کشور بوده باشند و درآمدی معادل ۲ هزار پزو در سال داشته باشند.

اصل شصتم قانون اساسی اتریش مصوب سال ۱۹۸۳ نیز تنها شخصی را که در مجلس نمایندگان دفاعی کشور فعالیت داشته باشد، صالح به ثبت نام برای انتخابات بعدی نیست.

شرایط داوطلب شدن برای انتخابات ریاست جمهوری فرانسه همانند سایر انتخابات رسمی این کشور در قانون کنترل این کشور آمده است. یک داوطلب برای انتخابات باید شهروند فرانسوی بوده، به سن ۱۸ سال رسیده و دارای حق رأی دادن باشد، همچنین باید دارای حساب بانکی و فاقد سوء پیشینه کیفری باشد. طبق قانونی که در سال ۱۹۶۲ به تصویب رسید، داوطلب ریاست جمهوری باید دست کم از سوی ۵۰۰ مقام رسمی صالح مانند اعضای پارلمان یا شهرداران معرفی شود.

اصل ۵۴ قانون اساسی آلمان مقرر می دارد هر آلمانی که حق رأی دادن در انتخابات بوندستاک (مجلس فدرال) را دارد و به سن ۴۰ سال رسیده است، می تواند رئیس جمهوری شود.

اصل ۵۸ قانون اساسی هندوستان، شرایط اساسی داوطلبان ریاست جمهوری را شامل شهروندی هندوستان، سن ۳۵ سال به بالا و صلاحیت ضوابط در Lok Sabha دانسته است. در ۲ کشور کره جنوبی و ترکیه به ترتیب به موجب اصول ۶۷ و ۱۰۱، رئیس جمهوری باید دست کم ۴۰ سال تمام داشته باشد. در کره جنوبی داوطلب باید دست کم ۳۵ سال در کره اقامت داشته باشد. در ترکیه افرادی که خدمت نظام وظیفه را انجام نداده باشند یا مرتکب جرایم منافی عفت شده باشند، از ریاست جمهوری منع می شوند. قضات و نظامیان نیز اجازه ثبت نام به عنوان رئیس جمهوری ندارند.

در فیلیپین به موجب قانون اساسی سال ۱۹۸۷، کسانی می توانند داوطلب انتخابات ریاست جمهوری شوند که متولد این کشور بوده، برای رأی دادن ثبت نام کرده باشند، روز انتخابات به سن ۴۰ سال رسیده باشند، سواد خواندن و نوشتن داشته باشند و دست کم ۱۰ سال قبل از انتخابات در این کشور مقیم باشند.